

2010-08-03

**Obilježena 38-ma obljetnica pogibije
hrvatskih vitezova iz junačke Skupine "Phoenix (Feniks) 72."**

*"Ako vam je težak stijeg čestitosti,
utaknite ga u zemlju gdje poživaju naše kosti,
- mi ćemo ga držati!"*
VAŠI PRADJEDOVI

U subotu, dne 24. srpnja t.g., održana su dva komemorativna skupa u spomen na pogibiju šestorice hrvatskih vitezova – pripadnika skupine "Phoenix (Feniks) 72."

Tako je u 11.00 sati u zaseoku Leskuri u Ogorju Gornjem pokraj Muća upriličen komemorativni skup uz spomen-obilježje poginulim pripadnicima ove junačke Skupine: **Petru Bakuli, Filipu Bešliću, Iliji Glavašu i Stipi Ljubasu.**

Molitvu odrješenja za njih (ali i za sve) naše vjerne mrtve (u Leskurima, kao i u Trnbusima kraj Omiša) predvodio je don Ante Jelić, župnik sarajevske Župe sv. Luke Evanđelista i predsjednik tamošnjeg Hrvatskog katoličkog dobrotvornog društva. Sv. pak Misu zadušnicu za pokoj njihovih duša u župnoj crkvi Sv. Jure Mučenika u Ogorju Gornjem s početkom u 12.00 sati predvodio je i propovijedao fra Stipe Bešlić, župnik ogorski.

U 17.00 sati poslijepodne, u župnoj crkvi Sv. Luke Evanđelista u Trnbusima pokraj Blata na Cetini služena je sv. Misa zadušnica, koju je predvodio don Ante Kutleša, ravnatelj Ureda za inozemnu pastvu HBK i BKBiH. Koncelebranti bijahu: don Ante Matešan, župnik Srijana, Doca Gornjeg i Trnbusa (koji je i pozdravio sve nazočne!) te don Ante Jelić i prof. dr. fra Andrija Nikić, hrvatski povjesničar i predsjednik HKD »Napredak« iz Mostara.

Ovo sveto misno slavlje uzveličao je pjevački župni zbor iz Makarske na čelu s č.s. Bernardinom Crnogorac.

U svojoj propovijedi Don Ante Kutleša je između ostaloga rekao:

»U povodu 38. obljetnice Akcije Feniks 72. želimo se prisjetiti sudionika te akcije, njih devetnaest: (Ambroz i Adolf Andrić, Nikola Antonac, Petar Bakula, Filip Bešlić, Vidak Buntić, Vilim Eršeg, Ilija Glavaš, Đuro Horvat, Viktor Kancijanić, Vejsil Keškić, Vinko Knez, Ilija Lovrić, Stjepan Ljubas, Vlatko Miletić, Ivan Prlić, Pavao Vegar, Mirko Vlasnović i Ludvig Pavlović), protiv brojne JNA vojske, teritorijalne obrane, milicije i veliki broj suradnika Udbe.

Mjesta njihove pogibije su uglavnom pronađena ali ne i njihovi grobovi. Neki od njih su ubijeni izravno u okršajima, dok su neki mučeni.

Ovdje se na poseban način prisjećamo Ambroza Andrića i Pave Vegara.

Od prvih povijesnih vremena čovjek je težio za državom i gospodarenjem. Prisjetimo se Aleksandra Velikog, Rimskog carstva, Turskog carstva, stvaranje

Jugoslavije kao kraljevine, 1945. druge Jugoslavije. Proglašavali se carevima s mišlju da nikada neće propasti. To je bilo uvjerenje i o propaloj Jugoslaviji. Smijem ustvrditi da je tih 50-tak godina bilo teško vrijeme za Hrvatski narod.

Mnogi su bježali u inozemstvo „pod pritiskom zločina i terora koje je nad hrvatskom nacijom provodio totalitarni režim komunističke Jugoslavije“. Ni u inozemstvu nisu bili lišeni udbaške kontrole pod okriljem diplomatskih predstavništava Jugoslavije. U prvom redu praćenje hrvatskih svećenika i svih koji su se okupljali u Crkvama za Hrvate katolike. „Za vrijeme postojanja bivše Jugoslavenske države javno isticanje hrvatskoga domoljublja bilo je razlog za uhićenje, saslušanja, zlostavljanja od strane policije ili UDBE. Pjevanje pjesama poput Ustani bane ili Vila Velebita bilo je zabranjeno.“

Domoljublje ili patriotizam (iz starogrčkog πατρίς; patris, otac; lat. patria, domovina) označava emocionalnu privrženost svojem narodu.

Osim toga se koristi i pojam domoljublja ili ponosa na vlastiti narod i može biti temeljen na vrlo različitim karakteristikama ili aspektima naroda, kao što je jezik, kultura, politika, povijest ili šport.

Iz životopisa Bugojanske grupe „i vrijednosnih stavova prepoznaje se odlučnost u spremnosti na dragovoljno žrtvovanje vlastitih života za dobrobit zajednice“. „Iako su Feniksovci bili u mladoj životnoj dobi, iz niza detalja pripremanja i izvođenja akcije – u krajnje nepovoljnim okolnostima i odnosu snaga – jasno se uočava čvrstina njihova karaktera, koja se mogla temeljiti samo na duboko oblikovanoj samosvijesti o svim vrjednotama i značenjima koje je sadržavala Akcija Feniks.“ „No u knjizi Hrvatsko revolucionarno bratstvo – Rat prije rata prvi su put objelodanjeni najtajniji izvorni dokumenti i podaci o nastanku, organizacijskoj mreži, konspirativnim i pravim imenima pripadnika te djelovanju HRB-a.“

I mi danas ovdje okupljeni na prisjećanje Akcije Feniks, moramo „govoriti i upoznavati mlade da ono što se olako naziva antifašizmom nije bilo ništa drugo doli prikrivanje 1 zločina“ partizana. „Ništa ne može biti izgovor za zločin. Antifašizam je kod nas bio komunistički i taj je komunistički antifaašizam u sebi sadržavao brojne zločine.“

Šteta što i moja Crkva nije ustrajala u procesu Lustracije! I danas „treba stvoriti uvjete za istragu o ubijenima i donijeti zakon o zaštiti žrtava komunizma kako bi se žrtve dostojno obilježile, a komunistička neman više ne bi probudila“.

Citat prema "Ženevskoj konvenciji za zaštitu žrtava rata", evo što navedena Konvencija govori o smrti, pokopu i obilježavanju grobova, jer to se još uvijek može učiniti:

"Vlasti koje drže ratne zarobljenike brinu se o tome da ratni zarobljenici koji umru u zarobljeništvu budu dostojno pokopani, po mogućnosti u skladu s obredima vjeroispovijesti kojoj su pripadali i da njihovi grobovi budu poštovani, uredno održavani i tako označeni da se uvijek mogu pronaći. Kad je god to moguće, umrli ratni zarobljenici koji su pripadnici iste sile pokapaju se na istom mjestu.

Umrli ratni zarobljenici pokapaju se pojedinačno, osim u slučaju više sile koji bi nalagao upotrebu zajedničke grobnice. Leševi se mogu spaljivati samo ako to nalažu higijenski razlozi, ili zbog vjeroispovijesti pokojnika, ili ako je on sam izrazio takvu želju. U slučaju spaljivanja, u smrtovnicu se o tome unosi napomena, uz navođenje razloga zbog kojih je leš spaljen. Da bi se grobovi uvijek mogli pronaći, služba za grobove, koju ustanovljava sila koja drži ratne zarobljenike, mora registrirati sve podatke koji se odnose na pogrebe i na grobove. Popisi grobova i podaci koji se odnose na ratne zarobljenike koji su pokopani na grobljima ili na drugom mjestu dostavljaju se sili čiji su pripadnici bili ti ratni zarobljenici. Sila koja kontrolira to područje mora se brinuti o tim grobovima i zabilježiti svaki kasniji prijenos leševa. Ove se odredbe primjenjuju i na pepeo umrlih koji čuva služba za grobove, dok je zemlja podrijetla ne upozna s konačnim mjerama koje glede toga želi poduzeti.

Svaka smrt ili teško ranjavanje ratnog zarobljenika koje je prouzročio ili za koje postoji sumnja da ih je prouzročio neki stražar, drugi ratni zarobljenik ili bilo koja druga osoba, kao i svaki smrtni slučaj kojega je uzrok nepoznat, bit će odmah predmet službene istrage od strane sile koja drži ratne zarobljenike.

O tom se slučaju odmah obavještava sila zaštitnica. Prikupit će se izvještaji svjedoka, osobito izvještaji ratnih zarobljenika; izvještaj s tim izjavama dostavlja se spomenutoj sili.

Ako istraga utvrdi krivnju jedne ili više osoba, sila koja drži ratne zarobljenike poduzet će sve mjere za sudski progon odgovorne ili odgovornih osoba".

Neka naši pokojni Feniksovci, rodoljubi, domoljubi, po svom viteštvu među nama trajan spomen imaju, a u nebu kod Boga vječni počinak uživaju«.

Nakon sv. Mise u 18.00 sati u zaseoku Tomići u Trnbusima održan je komemorativni skup uz spomen-obilježje poginulim vođama Skupine "Phoenix (Feniks) 72.": **Ambrozu Andriću i Pavi Vegaru.**

Uz obitelji poginulih pripadnika ove junačke Skupine svoje vijence su položili i svijeće zapalili (na oba mjesta: u Ogorju i Trnbusima!) članovi njihovih obitelji, te predstavnici HVIDR-e RH, HVIDR-e HVO-a, Kluba hrvatskih povratnika iz iseljništva, Hrvatske mladeži Uzdanica, Udruge Hrvatske Domovinske Vojske 1941. – 1945. iz Splita i Društva „Hrvatski Domobran“ iz Omiša.

Pokrovitelji ovih dvaju komemorativnih skupova bijahu: HVIDR-a RH i HVIDR-a HVO-a. Denis Gudasić, član Kluba hrvatskih povratnika iz iseljništva i Hrvatske mladeži Uzdanica, pozdravio je sve nazočne uime organizatora ovogodišnjih komemoracija dok su svoje prigodne govore (u Leskurima i zaseoku Tomići u Trnbusima) održali: dopredsjednik Glavnog odbora HVIDR-e RH Petar Banić i član predsjedništva HVIDR-e HVO-a Ivan Čorluka.

Nesuđeni predsjednik RH – hrvatski povjesničar (jedan od rijetkih za koga se može reći da je HRVATSKI), prof. dr. sc. Josip Jurčević, biranim je riječima opisao svrsishodnost postanka i djelovanja skupine "Phoenix (Feniks) 72.", koji su zapravo bili preddragovoljci Domovinskog rata. Jurčević je predstavio i hvalevrijednu (upravo tiskanu) knjigu-spomenicu auktora Bože Vukušića: "Hrvatsko revolucionarno bratstvo – Rat prije rata".

Iako je krvna žrtva ove junačke Skupine "Phoenix (Feniks) 72." u velikom dijelu hrvatskog naroda godinama već prepuštena zaboravu, iako smo vlastitu slobodu tijekom Domovinskog rata morali skupo platiti s 15.840 života, iako se nalazimo okruženi unutarnjim i vanjskim neprijateljima, iako se nalazimo u EU-globalizacijskom žrvnju, Jurčević ipak vjeruje u hrvatsku budućnost, poručivši: "Hrvatske će biti!"

Unatoč svemu iznesenom treba mu ipak vjerovati. Iako...

Petar VULIĆ

Članovi Bugojanske skupine

1. **Ambrozije Andrić**, r. 10. 12. 1939. u Tuzli, poginuo 21. 7. 1972. u zaseoku Tomići kod Omiša;
2. **Adolf Andrić**, r. 4. 3. 1942. u Tuzli, poginuo 26. 6. 1972. na planini Raduši kod Gornjeg Vakufa;
3. **Pavao Vegar**, r. 10. 11. 1939. u Vašarovićima pokraj Ljubuškog, poginuo 21. 7. 1972. u zaseoku Tomići kod Omiša;
4. **Ilija Glavaš**, r. 8. 12. 1939. u Lužanima pokraj Gornjeg Vakufa, poginuo 24. 7. 1972. na području sela Leskuri na planini Svilaji;
5. **Đuro Horvat**, r. 12. 4. 1939. u Palinovcu pokraj Čakovca, zarobljen 2. 7. 1972. kod Jablaničkog jezera, osuđen na smrt u Sarajevu 21. 12. 1972., strijeljan 17. 3. 1973.;
6. **Vejsil Keškić**, r. 25. 6. 1939. u Maloj Peći pokraj Bihaća, zarobljen 29. 6. 1972. u blizini Prozora, osuđen na smrt u Sarajevu 21. 12. 1972., strijeljan 17. 3. 1973.;
7. **Viktor Kancijanić** (Kocijančić), r. 15. 3. 1945. u Tinjanu pokraj Pazina, ubijen 2. 7. 1972. kod Raduše;

8. **Petar Bakula**, r. 3. 2. 1947. u Rastovači pokraj Posušja, ranjen 15. 7. 1972. na brani Peruča, kasnije zacijelo likvidiran;
9. **Ludvig Pavlović**, r. 9. 4. 1951. u Vitini pokraj Ljubuškog, zarobljen prije prelaska ostatka grupe u Hrvatsku, osuđen na smrt u Sarajevu 21. 12. 1972., pomilovan, 20 godina robije, pod sumnjivim okolnostima poginuo kao pripadnik HVO-a u sukobu s JNA 18. 9. 1991. u Studenim Vrilima, na cesti između Tomislav Grada i Posušja;
10. **Mirko Vlasnović**, r. 19. 8. 1932. u Zemuniku Gornjem, predao se u rodnom selu 28. 7. 1972., osuđen na smrt u Sarajevu 21. 12. 1972., strijeljan 17. 3. 1973.;
11. **Ilija Lovrić**, r. 1945. u Varvarima pokraj Prozora, poginuo 1. 7. 1972. u blizini Varvara;
12. **Filip Bešlić**, r. 16. 3. 1936. u Rastovači pokraj Prozora, poginuo 24. 7. 1972. na području sela Leskuri na planini Svilaji;
13. **Stipe Ljubas**, r. 21. 9. 1951. u Đakovu, poginuo 24. 7. 1972. na području sela Leskuri na planini Svilaji;
14. **Vlado Miletić**, r. 1946. u Ograđeniku pokraj Čitluka, poginuo 13. 7. 1972. kod sela Pribić kraj Livna;
15. **Vinko Knez**, r. 26. 1. 1953. u Viškovcima pokraj Požege, poginuo 27. 6. 1972. kod Han Ploča, iznad puta Gračanica-Gornji Vakuf;
16. **Ivan Prlić**, r. 8. 11. 1951. u Sovićima pokraj Gruda, zarobljen 26. ili 27. 6. 1972. i zacijelo kasnije likvidiran;
17. **Nikola Antunac**, r. 1950. u Karlovcu, poginuo 27. 6. 1972. kod Han Ploča, iznad puta Gračanica-Gornji Vakuf;
18. **Vilim Eršek**, r. 20. 10. 1939. u Žigrovcu pokraj Varaždina, poginuo 27. 6. 1972. kod sela Rumboci;
19. **Vidak Buntić**, r. 28. 1. 1942. u Ograđeniku pokraj Čitluka, predao se 25. 7. 1972. između Zagvozda i Žeževice, zacijelo kasnije likvidiran;

U ZACELIJU KRŠA
SVOJE
HRVATSKE GRUBE
BOČEKASTE
USKRSLO PORJEDU

HRVATSKI VITEZOVI
AMBROZIJE ANDRIĆ
1939 - 1972
PAVLE VEGAR
1939 - 1972

POČIVALI U MIRU BOŽJEM
A O 1946 10. TRAVNJA 1992

